Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

2025/2021(INI)

5.3.2025

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για τη Βόρεια Μακεδονία
(2025/2021(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Thomas Waitz

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....9

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ 11

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για τη Βόρεια Μακεδονία (2025/2021(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, αφετέρου[1],

– έχοντας υπόψη την αίτηση προσχώρησης της Βόρειας Μακεδονίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την οποία υπέβαλε στις 22 Μαρτίου 2004,

– έχοντας υπόψη την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2005, για χορήγηση στη Βόρεια Μακεδονία καθεστώτος υποψήφιας χώρας για ένταξη στην ΕΕ,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 19ης-20ής Ιουνίου 2003, καθώς και το παράρτημα αυτών με τίτλο «Θεματολόγιο της Θεσσαλονίκης για τα Δυτικά Βαλκάνια: πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση»,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια[3],

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης – Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0057),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2023 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2023)0690), η οποία συνοδεύτηκε από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «North Macedonia 2023 Report» (Έκθεση του 2023 για τη Βόρεια Μακεδονία) (SWD(2021)0693),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2024, σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τις επανεξετάσεις των πολιτικών πριν από τη διεύρυνση (COM(2024)0146),

[1] ΕΕ L 84, 20.3.2004, σ. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
[2] ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] ΕΕ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2024, με τίτλο «Έκθεση του 2024 για το κράτος δικαίου» (COM(2024)0800), η οποία συνοδεύεται από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «2024 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in North Macedonia» (Έκθεση του 2024 για το κράτος δικαίου – Κεφάλαιο για την κατάσταση του κράτους δικαίου στη Βόρεια Μακεδονία) (SWD(2024)0830),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 2024, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2024 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2024)0690), η οποία συνοδεύτηκε από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «North Macedonia 2024 Report» (Έκθεση του 2024 για τη Βόρεια Μακεδονία) (SWD(2024)0693),

– έχοντας υπόψη το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων της Βόρειας Μακεδονίας, όπως εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 23 Οκτωβρίου 2024, στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης,

– έχοντας υπόψη την τελική έκθεση, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, της Αποστολής Παρακολούθησης Εκλογών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη σχετικά με τις προεδρικές εκλογές στη Βόρεια Μακεδονία, της 24ης Απριλίου 2024 και τις κοινοβουλευτικές εκλογές, της 8ης Μαΐου 2024,

– έχοντας υπόψη τις δηλώσεις των συνόδων κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων της 13ης Δεκεμβρίου 2023 και της 18ης Δεκεμβρίου 2024, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν αμφότερες στις Βρυξέλλες,

– έχοντας υπόψη τη διαδικασία του Βερολίνου που δρομολογήθηκε στις 28 Αυγούστου 2014,

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του για τη Βόρεια Μακεδονία,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0000/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βόρεια Μακεδονία έχει καθεστώς υποψήφιας χώρας για ένταξη στην ΕΕ από το 2005 και ολοκλήρωσε επιτυχώς τη διαδικασία ελέγχου τον Δεκέμβριο του 2023·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προσδοκίες των πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας να ενταχθούν στην ΕΕ έχουν οδηγήσει σε σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη δημοκρατία και τις κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις, ενώ η ενταξιακή διαδικασία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει εμπόδια για διάφορους αδικαιολόγητους λόγους·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βόρεια Μακεδονία είναι αξιόπιστος εταίρος και ευθυγραμμίζεται πλήρως με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βόρεια Μακεδονία πρέπει να εγκρίνει τις εκκρεμείς συνταγματικές μεταρρυθμίσεις, ώστε να μπορέσουν να ξεκινήσουν γρήγορα οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις·

1. επαναλαμβάνει την πλήρη υποστήριξή του στην επιθυμία της Βόρειας Μακεδονίας να προσχωρήσει στην ΕΕ·

2. υπενθυμίζει την ανάγκη να διατηρηθεί η δυναμική και η αξιοπιστία της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης· σημειώνει ότι η Βόρεια Μακεδονία εξακολουθεί να επιδεικνύει προσήλωση στην προσχώρηση στην ΕΕ και στην ευθυγράμμισή της με τις πολιτικές της ΕΕ· ζητεί την ταχεία πρόοδο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, επισημαίνοντας παράλληλα τη σημασία της έγκρισης της εναρμονισμένης συνταγματικής αναθεώρησης· ενθαρρύνει όλα τα πολιτικά κόμματα στη Βόρεια Μακεδονία να συμμετάσχουν σε εποικοδομητικό διάλογο για την επίτευξη της αναγκαίας συναίνεσης σχετικά με την εν λόγω αναθεώρηση, οι οποίες θα ενισχύσουν τον πολυεθνοτικό χαρακτήρα της χώρας και θα επιταχύνουν την πρόοδό της προς την ένταξη στην ΕΕ·

3. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη νέα διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, η οποία θα παράσχει 750 εκατομμύρια EUR σε επιχορηγήσεις και δάνεια στη Βόρεια Μακεδονία·

4. χαιρετίζει τη συνεχιζόμενη σταθερότητα των σχέσεων μεταξύ των εθνικοτήτων και την εφαρμογή της συμφωνίας-πλαισίου της Οχρίδας·

5. ζητεί από τη Βόρεια Μακεδονία να εντείνει τις προσπάθειες για την ενίσχυση του κράτους δικαίου και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, για την καταπολέμηση της διαφθοράς, τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησής της και τη βελτίωση της διαφάνειας και της συγκέντρωσης της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης·

Λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών

6. σημειώνει ότι, ενώ οι δημοκρατικοί θεσμοί στη Βόρεια Μακεδονία λειτουργούν ικανοποιητικά, η πολιτική πόλωση εξακολουθεί να αποτελεί τροχοπέδη για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις·

7. χαιρετίζει την έγκριση νέου εσωτερικού κανονισμού από τη Συνέλευση της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας (Sobranie), με τη διευκόλυνση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο πλαίσιο του διαλόγου Jean Monnet· τονίζει ότι η διακομματική συνεργασία παραμένει ζωτικής σημασίας για την επιτάχυνση της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την ΕΕ και την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών·

8. τονίζει ότι, ενώ έχουν γίνει τροποποιήσεις στον εκλογικό κώδικα, απαιτείται ακόμα συνολική εκλογική μεταρρύθμιση· ζητεί επιτακτικά την εφαρμογή των εκκρεμών συστάσεων του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Επιτροπής της Βενετίας·

9. ζητεί να βελτιωθεί η ρύθμιση της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων και των εκστρατειών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την ενίσχυση της διαφάνειας·

10. ζητεί τον συνεχή εκσυγχρονισμό μιας αξιοκρατικής δημόσιας διοίκησης, την αντιμετώπιση των συστημικών προκλήσεων της πολιτικοποίησης και την ενίσχυση διαφανών διαδικασιών πρόσληψης·

11. ζητεί να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για τη διασφάλιση της συστημικής λογοδοσίας των δημόσιων οργανισμών μέσω ουσιαστικών και δημόσιων διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη·

12. καλεί τις αρχές της Βόρειας Μακεδονίας να απόσχουν από αδιαφανείς, πολιτικοποιημένες απολύσεις και διορισμούς σε θέσεις σε ανεξάρτητα όργανα και οργανισμούς, καθώς και να διασφαλίσουν ότι οι οργανισμοί χρηματοδοτούνται επαρκώς και ότι οι αποφάσεις και οι συστάσεις εφαρμόζονται με συνέπεια·

Μέσα ενημέρωσης και κοινωνία των πολιτών

13. υπενθυμίζει την ανάγκη μεταρρύθμισης του νομικού πλαισίου που διέπει τα διαδικτυακά και μη διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης, ώστε να ευθυγραμμιστεί πλήρως με τον ευρωπαϊκό κανονισμό για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης[4]·

14. επαναλαμβάνει τις εκκλήσεις του για ολοκληρωμένη μεταρρύθμιση των κανόνων που διέπουν την κρατική χρηματοδότηση και τη διαφήμιση των πολιτικών κομμάτων στα μέσα ενημέρωσης·

15. ενθαρρύνει δράσεις για την ενίσχυση της συντακτικής και οικονομικής ανεξαρτησίας, της αμεροληψίας και του επαγγελματισμού των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων και των ρυθμιστικών αρχών των μέσων ενημέρωσης·

16. σημειώνει με ανησυχία τις συνεχιζόμενες απειλές και επιθέσεις κατά δημοσιογράφων· εκφράζει την ικανοποίησή του για τον διορισμό ειδικού εισαγγελέα για την παρακολούθηση των επιθέσεων κατά δημοσιογράφων και τη δημιουργία μηχανισμών αναφοράς κυβερνοεκφοβισμού·

17. ζητεί να ενισχυθούν τα μέτρα για τη στήριξη της ερευνητικής δημοσιογραφίας και της παιδείας στα Μέσα, προκειμένου να καταπολεμηθεί η ρητορική μίσους, η παραπληροφόρηση και οι εξωτερικές παρεμβάσεις·

18. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη δυναμική και εποικοδομητική κοινωνία των πολιτών της χώρας, η οποία διαδραματίζει πολύ καίριο και θετικό ρόλο στη μεταρρυθμιστική διαδικασία· σημειώνει ότι, ενώ οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών λειτουργούν σε ένα συνολικό ευνοϊκό περιβάλλον, πρέπει να εφαρμόζονται νομικά και δημοσιονομικά πλαίσια για τη διασφάλιση διαφανών μηχανισμών δημόσιας χρηματοδότησης·

Θεμελιώδη δικαιώματα

[4] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1083 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για τις υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ (ευρωπαϊκός κανονισμός για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης), ΕΕ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.

19. εκφράζει την ανησυχία του για την έλλειψη προόδου όσον αφορά την ισότητα των φύλων και την αύξηση των κινημάτων κατά της ισότητας των φύλων· καλεί τις αρχές της χώρας να βελτιώσουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες για τα θύματα έμφυλης βίας·

20. σημειώνει ότι οι σχέσεις μεταξύ των εθνοτήτων παραμένουν σταθερές και η συμφωνία-πλαίσιο της Οχρίδας συνεχίζει να εφαρμόζεται. ζητεί επαρκή χρηματοδότηση και στελέχωση των θεσμών που προστατεύουν τα δικαιώματα των μη πλειοψηφικών κοινοτήτων·

21. σημειώνει ότι τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια, καθώς η νομοθεσία της χώρας εξακολουθεί να μην ευθυγραμμίζεται με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία·

22. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρώτη δικαστική απόφαση σχετικά με τη ρητορική μίσους κατά της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ, αλλά ζητεί επιτακτικά τη συστηματική δίωξη όλων των περιπτώσεων ρητορικής μίσους, εγκλημάτων μίσους και εκφοβισμού·

23. καλεί τη Βόρεια Μακεδονία να ενισχύσει τη διαχείριση της μετανάστευσης, να βελτιώσει την ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ και να αντιμετωπίσει τις επίμονες προκλήσεις στον χειρισμό της νόμιμης και της παράτυπης μετανάστευσης·

Κράτος δικαίου

24. σημειώνει με σοβαρή ανησυχία ότι το ιστορικό επιδόσεων της χώρας στην καταπολέμηση της διαφθοράς έχει επιδεινωθεί, ιδίως λόγω των τροποποιήσεων του ποινικού κώδικα που έχουν αποδυναμώσει το νομικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα τον τερματισμό πολλών εν εξελίξει υποθέσεων·

25. σημειώνει ότι το αντιληπτό επίπεδο εμπιστοσύνης στο δικαστικό σώμα παραμένει πολύ χαμηλό· ζητεί να ενισχυθούν η ανεξαρτησία, η διαφάνεια και η αποτελεσματική λειτουργία των δικαστικών οργάνων·

26. σημειώνει με ανησυχία την έλλειψη προόδου όσον αφορά την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς και ότι οι χρηματοοικονομικές έρευνες εξακολουθούν να αποτελούν αδύνατο σημείο· ζητεί να ενισχυθεί η επιχειρησιακή ικανότητα και η συνεργασία των δομών που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και του οικονομικού εγκλήματος·

27. ζητεί να ενισχυθεί η ανεξαρτησία των υπηρεσιών ασφάλειας και πληροφοριών μέσω κατάλληλων ρυθμιστικών πλαισίων·

28. ζητεί να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας έναντι των εξωτερικών παρεμβάσεων και της χειραγώγησης των πληροφοριών·

Κοινωνικο-οικονομικές μεταρρυθμίσεις

29. συνιστά στη Βόρεια Μακεδονία να συνεχίσει να λαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και των επιχειρηματικών υποδομών, την ενίσχυση της εκπαίδευσης και των ψηφιακών υποδομών και την ενίσχυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας·

30. ενθαρρύνει τη Βόρεια Μακεδονία να προωθήσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό της· υπογραμμίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστεί η διαρροή εγκεφάλων, ιδίως των επαγγελματιών του τομέα της υγείας και των νέων επαγγελματιών·

Περιβάλλον, ενέργεια και μεταφορές

31. υπενθυμίζει ότι απαιτούνται επιπλέον προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων για την ενεργειακή απόδοση, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την ασφάλεια του εφοδιασμού και τη μείωση των εκπομπών· ζητεί από τις αρχές της χώρας να ευθυγραμμίσουν τη νομοθεσία για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή με το κεκτημένο της ΕΕ και να διασφαλίσουν την επιβολή της·

32. τονίζει την επείγουσα ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας του αέρα· καλεί επιτακτικά τις αρχές να εντείνουν τα μέτρα για τη βιοποικιλότητα, το νερό, τον αέρα, την προστασία του κλίματος και τα περιφερειακά σχέδια διαχείρισης των αποβλήτων·

33. καλεί τις αρχές της χώρας να εντείνουν τις προσπάθειες για την αναβάθμιση των υποδομών μεταφορών και ενέργειας και της περιφερειακής συνδεσιμότητας και να αντιμετωπίσουν τις επίμονες καθυστερήσεις στην ανάπτυξη υποδομών ζωτικής σημασίας·

Περιφερειακή συνεργασία και εξωτερική πολιτική

34. χαιρετίζει την πολύτιμη συμβολή της Βόρειας Μακεδονίας στην περιφερειακή συνεργασία και σταθερότητα μέσω της συμμετοχής της σε περιφερειακές πρωτοβουλίες·

35. επαινεί τη δέσμευση της χώρας στην ανάπτυξη σχέσεων καλής γειτονίας και στον ρόλο της ως προτύπου για την ειρηνική επίλυση διμερών διαφορών μέσω του διαλόγου και της αμοιβαίας κατανόησης· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι διμερείς συμφωνίες θα πρέπει να εφαρμόζονται με απτά αποτελέσματα καλή τη πίστει από όλες τις πλευρές, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας των Πρεσπών με την Ελλάδα και της συνθήκης φιλίας, καλής γειτονίας και συνεργασίας με τη Βουλγαρία· ζητεί συνεπή δέσμευση για διάλογο και συνεργασία με τις γειτονικές χώρες για την ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης·

36. χαιρετίζει τη συνεχιζόμενη προσήλωση της Βόρειας Μακεδονίας στην ευρωατλαντική ασφάλεια· επαινεί την ευθυγράμμιση της χώρας με την εξωτερική πολιτική, την πολιτική ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ, καθώς και τη μέχρι στιγμής πλήρη συμμόρφωσή της με τα περιοριστικά μέτρα που σχετίζονται με τη Ρωσία·

37. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, την Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατη Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, καθώς και στην πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρακολουθεί στενά την πολιτική και κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη στις χώρες της διεύρυνσης και ο μόνιμος εισηγητής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρουσιάζει την έκθεσή του συνήθως μετά τη δέσμη μέτρων της Επιτροπής για τη διεύρυνση. Ως νεοεκλεγείς μόνιμος εισηγητής για τη Βόρεια Μακεδονία, έχω την τιμή να παρουσιάσω την πρώτη μου έκθεση ως απάντηση στις εκθέσεις ανά χώρα της Επιτροπής για το 2023 και το 2024. Με την παρούσα έκθεση σκοπεύω να παράσχω μια ισορροπημένη αξιολόγηση του πολύπλοκου πολιτικού πλαισίου της Βόρειας Μακεδονίας, καλώντας παράλληλα τα πολιτικά ενδιαφερόμενα μέρη να προωθήσουν τις μεταρρυθμίσεις και να τηρήσουν τις προηγούμενες συμφωνίες. Καλώ δε τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη να αποτρέψουν μελλοντικούς διμερείς αποκλεισμούς και να παράσχουν στη χώρα τις αναγκαίες διαβεβαιώσεις και εξατομικευμένη στήριξη.

Με την επιτυχή εφαρμογή της συμφωνίας-πλαισίου της Οχρίδας (2001), η χώρα κατέστη πρότυπο στην περιοχή για την ειρηνική επίλυση των εθνοτικών διαφορών μέσω του διαλόγου και της αμοιβαίας κατανόησης. Μόλις τέσσερα έτη μετά την υπογραφή της εν λόγω συμφωνίας, η Βόρεια Μακεδονία απέκτησε το καθεστώς υποψήφιας χώρας το 2005 και είναι εδώ και καιρό πρωτοπόρος στην περιοχή. Η χώρα έχει προβεί σε εντυπωσιακές και δύσκολες μεταρρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένης μιας ιστορικής αλλαγής του ονόματός της, ωστόσο η διαδικασία προσχώρησής της παρεμποδίζεται εδώ και πολύ καιρό λόγω διμερών διαφορών. Το 2022, προκειμένου να ξεπεραστεί το βέτο της Βουλγαρίας στις ενταξιακές συνομιλίες, η ΕΕ συμπεριέλαβε τα αιτήματα της Βουλγαρίας στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την προσχώρηση της Βόρειας Μακεδονίας, με την ΕΕ να ενεργεί ως εγγυητής της εφαρμογής τους. Η λεγόμενη γαλλική πρόταση, ωστόσο, δημιούργησε ένα ανησυχητικό προηγούμενο επιτρέποντας τη χρήση της διαδικασίας προσχώρησης για την επίλυση πολιτιστικών και ιστορικών διαφορών. Ενώ η συμφωνία αυτή οδήγησε τελικά στην άρση της αρνησικυρίας, στην πρώτη Διακυβερνητική Διάσκεψη (ΔΚΔ) στις 19 Ιουλίου 2022 και στην έναρξη του ελέγχου, ζήτησε επίσης από τη Βόρεια Μακεδονία να τροποποιήσει το σύνταγμά της ώστε να συμπεριλάβει τη βουλγαρική μειονότητα. Οι συνεδρίες ελέγχου και για τις έξι ομάδες ολοκληρώθηκαν έως τις 7 Δεκεμβρίου 2023 και η χώρα θα μπορέσει να προχωρήσει στην επόμενη φάση των διαπραγματεύσεων μόλις εγκριθεί η συνταγματική αναθεώρηση.

Τα χρόνια οπισθοδρόμησης και οι ανεκπλήρωτες υποσχέσεις έχουν εύλογα οδηγήσει σε αγανάκτηση, απογοήτευση και συνεχή μείωση της δημόσιας στήριξης για την ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στην ΕΕ. Ωστόσο, εν μέσω αυτών των μεγάλων αλλαγών στη διεθνή παγκόσμια τάξη, όπως την γνωρίζει η Ευρώπη, υπάρχει μια ανανεωμένη αίσθηση του επείγοντος και μια σημαντική ευκαιρία για την προώθηση της διαδικασίας προσχώρησης. Όλοι οι πολιτικοί φορείς, ιδίως οι βουλευτές του κυβερνώντος συνασπισμού και της κυβέρνησης, πρέπει να αδράξουν την ευκαιρία και να συμμετάσχουν σε εποικοδομητικό διάλογο για την επίτευξη συναίνεσης σχετικά με την προαναφερθείσα συνταγματική αναθεώρηση. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να υποστηρίξουν πλήρως το εγχείρημα αυτό, συμπεριλαμβανομένης της παροχής διαβεβαιώσεων ότι οι συνταγματικές αλλαγές δεν θα οδηγήσουν σε περαιτέρω διμερείς απαιτήσεις.

Η Βόρεια Μακεδονία έχει καταρτίσει ένα εξαιρετικό και φιλόδοξο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, αναμφισβήτητα ένα από τα καλύτερα στην περιοχή. Η αυστηρή εφαρμογή του θα επαναφέρει τη χώρα σε ορθή τροχιά, ιδίως σε βασικούς τομείς όπως η καταπολέμηση της διαφθοράς, η διασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, η μεταρρύθμιση της

δημόσιας διοίκησης και η βελτίωση της κατάστασης της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης. Ωστόσο, ορισμένες πρόσφατες εξελίξεις, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης της χώρας να απόσχει από το τελευταίο ευρωπαϊκό ψήφισμα για την Ουκρανία στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, ενώ συνυποστήριξε το ψήφισμα των ΗΠΑ τον Φεβρουάριο του 2025, έχουν εγείρει ανησυχίες στους υποστηρικτές της ΕΕ από τη Βόρεια Μακεδονία σχετικά με τη μακροπρόθεσμη πορεία της.

Ελπίζω ειλικρινά ότι όλα τα μέρη —οι αρχές της Βόρειας Μακεδονίας, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και οι γειτονικές χώρες— αναγνωρίζουν τον επείγοντα χαρακτήρα της τρέχουσας κατάστασης και κάνουν ένα αποφασιστικό βήμα προς τα εμπρός.

Όσον αφορά την ευθύνη του Κοινοβουλίου, δεσμεύομαι να οικοδομήσω μια σταθερή, εποικοδομητική, φιλοευρωπαϊκή, φιλοδημοκρατική και υπέρ της διεύρυνσης συμμαχία για τη στήριξη της προσχώρησης της Βόρειας Μακεδονίας στην ΕΕ. Ελπίζω να εξασφαλίσω την υποστήριξη κάθε βουλευτή που συμμερίζεται αυτόν τον στόχο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού, ο εισηγητής δηλώνει ότι έλαβε εισηγήσεις από τις ακόλουθες οντότητες ή πρόσωπα κατά την εκπόνηση του σχεδίου έκθεσης:

Οντότητα και/ή πρόσωπο
Εισάγετε το όνομα προσώπου ή οντότητας.

Ο ανωτέρω κατάλογος συντάσσεται υπό την αποκλειστική ευθύνη του εισηγητή.

Όταν φυσικά πρόσωπα προσδιορίζονται στον κατάλογο με το όνομά τους, με τα καθήκοντά τους ή και με τα δύο, ο εισηγητής δηλώνει ότι υπέβαλε στα ενδιαφερόμενα φυσικά πρόσωπα τη Δήλωση περί ιδιωτικότητας αριθ. 484 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), η οποία ρυθμίζει τους όρους που ισχύουν για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων και τα δικαιώματα που συνδέονται με την εν λόγω επεξεργασία.